

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

TOIMINNAN JA TALOUDEN
SUUNNITELMA 2025 – 2027

1. Johdanto.....	2
1.1. Yleiskatsaus.....	2
2. Seurakuntatyö.....	3
2.1. Jumalanpalvelustyö	4
2.2. Diakoniatyö	11
2.3. Kasvatustyö.....	12
2.4. Vapaaehtoistoiminta.....	12
2.5. Monikulttuurinen seurakuntatyö	13
3. Seurakunnan taloustilanne.....	14
3.1. Tuotot.....	15
3.2. Kulut.....	16
3.3. Rahoitus	17
3.4. Yleisiä toimenpide-ehdotuksia	18
4. Hallinto ja tukitoimet	18
4.1. Viestintä.....	18
4.2. Kiinteistötoimi.....	19
4.3. Kaunisniemi.....	20
4.4. Arkistointi ja kirjastotoimi	20
6. TTS-suunnittelun keskeiset huomioitavat asiat	22
Liitteet	22

1. Johdanto

1.1. Yleiskatsaus

Tulevan TTS-kauden aikana valmistaudutaan ja vietetään seurakunnan 200-vuotisjuhlaa. Se on hyvä tilaisuus kertoa siitä rikkaasta ja puhuttelevasta traditiosta, jota seurakunta kannattelee. Samalla on katse oltava tulevaan: mitä kirkko tarjoaa nykyisessä maailmantilanteessa.

TTS-kauden aikana on tavoiteltava tasapainoa resurssien ja toiminnan välillä. Työntekijöiltä tulee siinä kannatettavia ehdotuksia lisäresursseista ja uusista toimintamuodoista. Luottamuselinten tehtävänä on luoda edellytykset perustehtävän toteutumiselle ja budjettivaltaa käyttäen priorisoitava tekemistä. Keskeistä tulee olemaan päätöksenteko kiinteistömässän hoitamisesta.

Työntekijöiden osaamisesta ja kyvykkyydestä pidetään huolta. Samoin kiinnitetään huomiota työmäärän kohtuullisuuteen suhteessa resursseihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työnantajakuvaan tilanteessa, jossa edessä on eläköitymisen takia useita rekrytointeja.

2. Seurakuntatyö

Kirkolliskokouksen hyväksymä tavoite- ja toimintasuunnitelma vuosille 2021-2025

"Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään" (Joh. 15:5)

MISSIO:

Suomen ortodoksinen kirkkoon ylösnouseen Kristuksen kirkko. Sen tehtävänä on julistaa ilosanomaa Kristuksesta, johdattaa pelastukseen ja kutsua kantamaan vastuuta koko luomakunnasta.

VISIO:

Kutsuva, kasvava ja kukoistava Kristuksen kirkko.

ARVOT:

Lähimmäisenrakkaus, avoimuus ja vastuullisuus.

KUTSUVA KIRKKO

"Palvelkaa toisianne rakkaudessa" (Gal. 5:13)

1. Turvataan korkeatasoinen jumalanpalveluselämä kaikissa seurakunnissa.
2. Vahvistetaan piispojen ja pappien tehtävää opettajina ja hengellisinä ohjaajina ihmisten Jumalasuhteen ja Kristukseen sitoutumisen lujittamiseksi.
3. Lisätään etsivää diakoniatyötä ja laaditaan ohjelma seurakuntaan liittyvien sitouttamiseksi aktiiviseen toimintaan.
4. Lisätään luottamushenkilöiden, seurakunnan työntekijöiden ja seurakuntalaisten vuorovaikutusta yhteisten tavoitteiden kirkastamiseksi ja saavuttamiseksi.

KUKOISTAVA KIRKKO

"Olkaa toivossa iloiset, ahdistuksessa kärsivälliset, rukouksessa kestävä" (Room. 12:12)

1. Luodaan yhteiset toimintamallit kirkon koko henkilöstön hyvinvoinnin, avoimen kuulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien sekä jatkuvan oppimisen edistämiseksi.
2. Huolehditaan kirkon kulttuuriperinnöstä ja elävästä traditiosta.
3. Toimitaan esimerkkinä ympäristönsuojelussa ja kestävä kehityksen edistämiseksi.
4. Edistetään määrätietoisesti hallinnon rakenteellista muutosta kirkon toiminnan ja talouden pitkäjänteiseksi turvaamiseksi. Edistetään kanonisen ja maallisen oikeuden yhteensovittamista.

Kutsuva ja kukoistava kirkko on kasvava kirkko, joka toimii ekumeenisesti ympäröivässä yhteiskunnassa.

"Vain tämän voin sanoa: jättäen mielestäni sen, mikä on takanpäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on edessä" (Fil. 3:13)

2.1. Jumalanpalvelustyö

Seurakunnan päätavoitteet jumalanpalvelustyössä toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella 2025-2027 ovat:

1. Laadukas ja monipuolinen jumalanpalveluselämä seurakunnan kirkoissa, mikä edellyttää osaa-
via ja ammattitaitoisia pappeja ja kanttoreita palvelemaan seurakuntalaisia. Jumalanpalvelusten
ulottaminen myös seurakuntalaisten koteihin edellyttää seurakunnalta merkittävää panostusta
striimauskuluihin vuositasolla. Tämä tulee huomioida pysyvästi osana budjettia.
2. Pappis- ja kanttoriresurssien kohdentumista tasapainotetaan suhteessa pyhäköiden määrään
sekä eri alueiden väestökehitykseen. Tämä edellyttää nykyisten toiminta-alueiden rajojen uu-
delleen arviointia, työnjaon uudelleen järjestämistä sekä seurakunnan pyhäköiden määrän ja
sijoittumisen arviointia tulevaisuudessa.
3. Pyhäkkökeskeistä toimintamallia kehitetään pyhäköiden omista resursseista käsin kasvatta-
malla paikallisista seurakuntalaisia aktiivisia osallistujia ja vapaaehtoisia. Jumalanpalveluselämä
huomioiden keskeisimpiä vapaaehtoistehtäviä ovat oman toimen ohessa toimivat papit ja kant-
torit, laulajat, lukijat, ponomarit, kirkkojen kaunistajat, kirkkoleivän paistajat sekä tilaisuuksien
järjestäjät (kirkkokahvit, juhlat jne.). Kaikkia yhdistää yhteinen tehtävä: rukous.
4. Toiminnan ja talouden suunnitteluun osallistetaan toimintakeskuksia. Samalla se tukee pyhäk-
kökeskeistä toimintamallia.
5. Monikulttuurinen työ tuodaan näkyväksi osaksi toiminta-alueiden ja paikallisten pyhäkköjen
toimintaa, ja monikulttuurisen työn fokus siirretään erillisten ryhmien tukemisesta koko seura-
kunnan kattavaan inklusiiviseen toimintaan. Vastuussa paikallisesta monikulttuurisesta työstä
ovat kirkkojen papit ja kanttorit, mutta monikulttuurisen työn papin roolia tukemassa paikalli-
sia pyhäkköjä tullaan vahvistamaan. Eri kieliryhmien omat palvelukset tullaan säilyttämään,
mutta niitä toimittamaan voidaan pyytää papistoa ja kanttoreita muualta seurakunnan ja hiip-
pakunnan alueelta.

Seurakunnan toiminta-alueet ovat Helsinki, läntinen, itäinen sekä pohjoinen toiminta-alue. Tulevan
TTS-kauden yksi tärkein tavoite on pyhäkkökeskeisen toimintatavan juurruttaminen ja toiminnan ke-
hittäminen tätä kautta. Toiminta-aluemallin toimivuutta arvioidaan ja tarvittaessa muokataan tuke-
maan pyhäkkökeskeisyyden toteutumista parhaalla mahdollisella tavalla. Pappisesimiehet arvioivat
kahdesti vuodessa yhdessä toiminnan kehittämistä TTS:n pohjalta.

Seurakunnan perustehtävänä ovat jumalanpalvelukset ja pyhät toimitukset. Niiden laadukas ja moni-
puolinen tarjoaminen edellyttää ammattitaitoisia pappeja ja kanttoreita. Seurakunnan tulee panostaa
tulevaisuudessa siihen, että seurakunta on vetovoimainen työnantaja. Papeille ja kanttoreille tarjotaan
riittävät ja laadukkaat resurssit työn suunnitteluun, toteuttamiseen ja johtamiseen omilla alueillaan
sekä oman osaamisen kehittämiseen ja laajentamiseen.

Seurakunnassa on suuri epäsuhta pappien ja kanttorien sekä pyhäköiden määrässä. Seuraavien 5-8 vuo-
den aikana huomattava osa nykyisistä papeista jää eläkkeelle. Kanttoreita on jo nykyisellään liian vähän.
Uusia oman toimen ohella toimivia pappeja ja kanttoreita on aiempaa vaikeampaa saada nykyisten ti-
lalle ja se vaatii aikaa. Samalla rekrytointipooli koko kirkossamme on niukka. Seurakunnan tulee varau-
tua tulevaisuudessa siihen, että se voi edelleen tarjota laadukasta ja monipuolista jumalanpalveluselä-
mää seurakuntalaisille. Toimintaa tulee keskittää kasvukeskuksiin ja niiden lähipyhäköihin. Pyhäköi-
den jakautumista pappi/kanttori työpareille tulee kehittää niin, että ne jakautuvat mahdollisimman
tasapuolisesti. Pienempien paikkakuntien hengelliseen työhön on tärkeää kasvattaa uusia

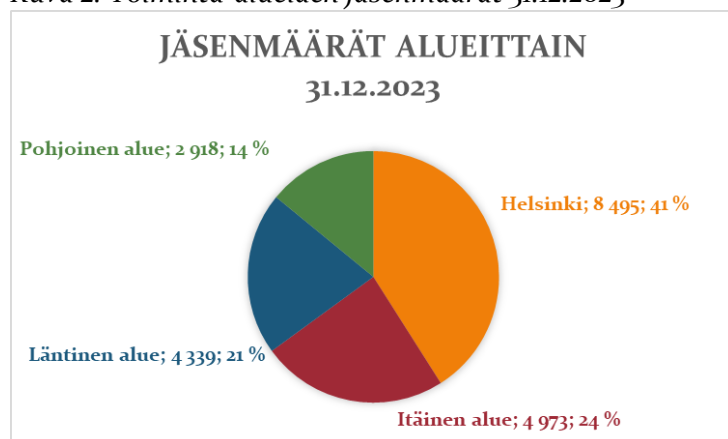
vapaaehtoisia oto-pappeja ja kanttoreita. Samalla tulee aidosti arvioida, onko perusteltua luopua tai säilyttää osa nykyisiä toimitiloja (vuokratilat, pienet rukoushuoneet jne.).

Seurakuntamme on muuttunut viime vuosina yhä enemmän monikulttuuriseksi, ja esimerkiksi suomenkielisten seurakunnan toimintaan osallistuvien seurakuntalaisten osuus on monin paikoin laskeutunut. Jotta jokainen seurakuntalainen kokisi olevansa tervetullut mukaan toimintaan, tarvitaan uusia tapoja edistää inklusiivisuutta. Tärkein keino tähän on ulottaa monikulttuurinen työ laajasti koko seurakunnan alueelle. Tulevalla TTS-kaudella vakiinnutetaan paikallisyhteisöissä tapahtuva monikulttuurinen työ ja luodaan siihen tarvittavat rakenteet, joilla paikallisia yhteisöjä parhaiten voidaan tukea heidän tekemässään työssä.

Kuva 1. Kartta seurakunnan toiminta-alueista

Kuva 2. Toiminta-alueiden jäsenmäärät 31.12.2023

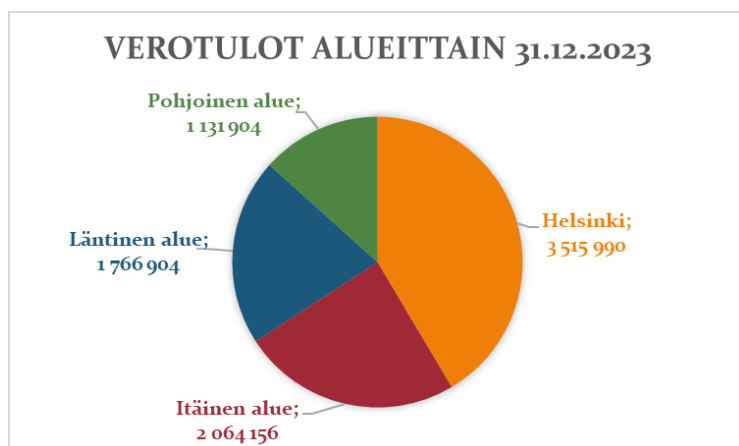

Jäsenmäärät:

vuonna 2022: Helsinki 8.682 (42%), Itäinen alue 5.097 (24%), Läntinen alue 4.363 (21%), Pohjoinen alue 2.795 (13%)

vuonna 2021: Helsinki 8.797 (41%), Itäinen alue 5.031 (24%), Läntinen alue 4.432 (21%), Pohjoinen alue 2.988 (14%)

Kuva 3. Toiminta-alueiden laskennallinen verotulo 31.12.2023

Verotulot alueittain:

vuonna 2022: Helsinki 2.996.248€, Itäinen alue 1.759.028€, Läntinen alue 1.505.717€, Pohjoinen alue 964.584€

vuonna 2021: Helsinki 2.903.010€, Itäinen alue 1.660.230€, Läntinen alue 1.462.560€, Pohjoinen alue 986.040€.

Kuva 3. Seurakunnan jäsenmäärä 2021-2023, jäsenmäärä väestöstä

	Jäsenmäärä 2021	Jäsenmäärä 2022	Jäsenmäärä 2023	Muutos 2021-2023	Aluejako	Jäsenmäärä väestöstä
Helsinki	8 797	8 682	8 495	-3,4	38,9	1,3
Itäinen alue	5 031	4 956	4 973	-1,2	22,8	1,0
Askola	48	42	40	-16,7		0,8
Järvenpää	525	507	514	-2,1		1,1
Kerava	349	354	371	6,3		1,0
Nurmijärvi	401	410	396	-1,2		0,9
Pornainen	45	43	42	-6,7		0,8
Porvoo	405	393	383	-5,4		0,8
Pukkila	12	12	11	-8,3		0,6
Sipoo	179	171	173	-3,4		0,8
Tuusula	387	382	386	-0,3		1,0
Vantaa	2680	2642	2657	-0,9		1,1
Läntinen alue	4 432	4 363	4 339	-2,1	19,9	0,9
Espoo	3073	3011	2981	-3,0		1,0
Hanko	68	66	67	-1,5		0,8
Inkoo	36	35	33	-8,3		0,6
Karkkila	73	72	72	-1,4		0,8
Kauniainen	74	72	76	2,7		0,7
Kirkkonummi	395	397	402	1,8		1,0
Lohja	330	318	303	-8,2		0,7
Raasepori	96	103	111	15,6		0,4
Siuntio	64	69	69	7,8		1,1
Vihti	223	220	225	0,9		0,8
Pohjoinen alue	2 988	2 936	2 918	-2,3	13,4	0,6
Asikkala	36	40	38	5,6		0,5
Forssa	49	57	63	28,6		0,4
Hattula	67	67	66	-1,5		0,7
Hausjärvi	37	38	43	16,2		0,5
Heinola	124	116	115	-7,3		0,6
Hollola	123	117	115	-6,5		0,5
Humppila	5	6	6	20,0		0,3
Hyvinkää	347	329	339	-2,3		0,7
Hämeenlinna	549	524	515	-6,2		0,8
Iitti	38	39	34	-10,5		0,5
Janakkala	73	74	72	-1,4		0,4
Jokioinen	12	13	13	8,3		0,3
Kärkölä	7	6	8	14,3		0,2
Lahti	1036	1028	1001	-3,4		0,8
Loppi	50	46	52	4,0		0,7
Mäntsälä	137	141	137	0,0		0,7
Ori mattila	82	85	87	6,1		0,6
Padasjoki	6	6	5	-16,7		0,2
Riihimäki	159	157	160	0,6		0,6
Somero	24	24	24	0,0		0,3
Tammela	12	10	12	0,0		0,2
Urjala	7	4	4	-42,9		0,1
Ypäjä	8	9	9	12,5		0,4
Tuntematon	41	39	39	-4,9	0,2	
Ulkomaat	1036	1046	1 074	3,7	4,9	
KAIKKI YHTEENSÄ	22 325	22 022	21 838	-2,2	100,0	

Kuva 4. Keskiväkiluku 1981 – 2023

	Keskiväkiluku						Muutos
	1981	1990	2000	2010	2020	2023	1981-2023
Helsinki	483 044	491 515	553 299	585 950	655 378	669 264	38,6
Itäinen alue	285 259	332 692	380 109	427 149	482 276	499 855	75,2
Askola	4 053	4 213	4 375	4 848	4 911	4 732	16,8
Järvenpää	23 535	31 172	35 687	38 694	44 083	46 060	95,7
Kerava	24 172	27 376	30 204	34 058	36 931	37 944	57,0
Nurmijärvi	22 257	27 771	32 720	39 783	43 328	44 622	100,5
Pornainen	2 409	3 143	4 086	5 087	5 053	4 992	107,2
Porvoo	38 436	41 745	44 793	48 684	50 500	51 261	33,4
Pukkila	1 666	1 809	1 933	2 014	1 847	1 794	7,7
Sipoo	13 131	14 624	17 319	18 145	21 429	22 458	71,0
Tuusula	22 555	27 241	31 563	36 990	38 691	40 861	81,2
Vantaa	133 045	153 598	177 429	198 846	235 503	245 131	84,2
Läntinen alue	277 909	324 749	373 693	426 107	472 030	490 651	76,6
Espoo	139 372	171 240	211 469	246 150	291 264	309 649	122,2
Hanko	12 153	11 479	10 114	9 530	8 121	7 777	-36,0
Inkoo	4 071	4 674	4 856	5 578	5 354	5 382	32,2
Karkkila	8 320	8 869	8 747	9 159	8 705	8 592	3,3
Kauniainen	7 319	7 893	8 541	8 653	9 988	10 277	40,4
Kirkkonummi	20 223	25 114	29 485	36 726	39 834	40 938	102,4
Lohja	37 736	41 464	43 562	47 152	45 926	45 728	21,2
Raasepori	27 939	28 405	28 400	29 005	27 532	27 258	-2,4
Siuntio	3 661	4 243	4 784	6 064	6 147	6 188	69,0
Vihti	17 115	21 368	23 735	28 090	29 159	28 862	68,6
Pohjoinen alue	410 895	427 231	435 747	454 988	451 100	448 766	9,2
Asikkala	8 286	8 805	8 640	8 552	8 071	7 991	-3,6
Forssa	19 378	19 707	18 575	17 856	16 851	16 464	-15,0
Hattula	7 449	8 685	9 126	9 641	9 406	9 365	25,7
Hausjärvi	7 266	7 868	8 102	8 821	8 218	8 015	10,3
Heinola	21 447	22 214	21 265	20 316	18 582	18 042	-15,9
Hollola	18 870	22 130	22 488	24 039	23 331	22 914	21,4
Humppila	2 774	2 713	2 588	2 515	2 179	2 143	-22,7
Hyvinkää	37 428	40 093	42 435	45 380	46 523	46 849	25,2
Hämeenlinna	59 226	61 026	62 992	66 642	67 741	68 181	15,1
Iitti	7 725	7 872	7 523	7 033	6 668	6 474	-16,2
Janakkala	15 122	15 231	15 414	16 844	16 325	16 202	7,1
Jokioinen	5 065	5 550	5 668	5 737	5 097	4 953	-2,2
Kärkölä	5 051	5 315	5 029	4 879	4 347	4 156	-17,7
Lahti	108 690	108 217	111 540	116 251	119 904	120 434	10,8
Loppi	6 687	7 333	7 540	8 259	7 841	7 721	15,5
Mäntsälä	11 530	14 636	16 496	19 861	20 752	20 935	81,6
Orimattila	15 182	15 701	15 644	16 331	15 943	15 702	3,4
Padasjoki	4 615	4 416	3 934	3 436	2 879	2 738	-40,7
Riihimäki	23 988	24 940	26 140	28 695	28 752	28 416	18,5
Somero	10 209	9 993	9 794	9 366	8 679	8 418	-17,5
Tammela	5 571	5 859	6 360	6 610	6 016	5 862	5,2
Urjala	6 409	6 121	5 709	5 349	4 666	4 569	-28,7
Ypäjä	2 927	2 806	2 745	2 575	2 329	2 222	-24,1
Tuntematon							
Ulkomaat	* Lähde: Tilastokeskus						
KAIKKI YHTEENSÄ							

Kuva 5. Väestöennusteet 2021 - 2040

	Väestöennusteet*						Muutos 2021-2040
	2021	2023	2025	2030	2035	2040	
Helsinki	663 243	673 155	682 559	703 540	719 915	730 098	10,1
Itäinen alue	491 711	502 807	513 050	535 020	552 673	566 600	15,2
Askola	4 834	4 763	4 709	4 598	4 516	4 491	-7,1
Järvenpää	45 188	46 531	47 765	50 377	52 370	53 885	19,2
Kerava	37 535	38 263	38 915	40 261	41 291	42 010	11,9
Nurmijärvi	44 061	44 794	45 488	47 039	48 380	49 637	12,7
Pornainen	5 064	5 061	5 067	5 126	5 213	5 315	5,0
Porvoo	50 851	51 191	51 486	52 037	52 372	52 614	3,5
Pukkila	1 804	1 759	1 728	1 684	1 665	1 669	-7,5
Sipoo	22 094	22 865	23 604	25 253	26 660	27 848	26,0
Tuusula	38 930	39 149	39 359	39 854	40 408	41 010	5,3
Vantaa	241 350	248 431	254 929	268 791	279 798	288 121	19,4
Läntinen alue	478 927	487 376	495 201	511 700	524 715	535 363	11,8
Espoo	297 990	306 735	314 747	331 612	344 527	354 571	19,0
Hanko	7 883	7 596	7 348	6 829	6 456	6 197	-21,4
Inkoo	5 282	5 213	5 161	5 059	5 016	5 012	-5,1
Karkkila	8 630	8 517	8 424	8 260	8 168	8 140	-5,7
Kauniainen	10 311	10 555	10 803	11 358	11 778	12 107	17,4
Kirkkonummi	40 483	41 152	41 761	43 050	44 175	45 245	11,8
Lohja	45 632	45 131	44 669	43 691	42 968	42 511	-6,8
Raasepori	27 352	27 017	26 709	26 057	25 583	25 210	-7,8
Siuntio	6 164	6 182	6 200	6 228	6 284	6 336	2,8
Vihti	29 200	29 278	29 379	29 556	29 760	30 034	2,9
Pohjoinen alue	449 708	447 414	445 212	439 712	434 214	429 041	-4,6
Asikkala	8 015	7 931	7 837	7 618	7 426	7 270	-9,3
Forssa	16 671	16 410	16 162	15 575	15 022	14 500	-13,0
Hattula	9 337	9 234	9 122	8 836	8 568	8 356	-10,5
Hausjärvi	8 073	7 894	7 731	7 405	7 180	7 064	-12,5
Heinola	18270	17840	17462	16672	16014	15456	-15,4
Hollola	23 134	22 874	22 597	21 939	21 303	20 809	-10,1
Humppila	2 151	2 104	2 064	1 966	1 888	1 820	-15,4
Hyvinkää	46 664	46 813	46 983	47 409	47 841	48 215	3,3
Hämeenlinna	67 949	68 032	68 090	68 096	67 856	67 434	-0,8
Iitti	6 569	6 461	6 355	6 116	5 888	5 688	-13,4
Janakkala	16 115	15 884	15 672	15 181	14 792	14 500	-10,0
Jokioinen	5 000	4 876	4 764	4 526	4 323	4 156	-16,9
Kärkölä	4 270	4 174	4 091	3 940	3 824	3 732	-12,6
Lahti	120 296	120 656	120 902	120 897	120 180	118 923	-1,1
Loppi	7 797	7 695	7 603	7 393	7 254	7 176	-8,0
Mäntsälä	20 794	20 851	20 927	21 127	21 361	21 667	4,2
Orimattila	15 793	15 615	15 433	15 024	14 655	14 363	-9,1
Padasjoki	2 812	2 720	2 642	2 480	2 358	2 256	-19,8
Riihimäki	28 604	28 389	28 203	27 742	27 336	26 980	-5,7
Somero	8 550	8 368	8 212	7 898	7 647	7 479	-12,5
Tammela	5 960	5 848	5 744	5 524	5 369	5 225	-12,3
Urjala	4 587	4 485	4 390	4 195	4 036	3 932	-14,3
Ypäjä	2 297	2 260	2 226	2 153	2 093	2 040	-11,2
Tuntematon							
Ulkomaat	* Lähde: Tilastokeskus						
KAIKKI YHTEENSÄ							

Toimintaympäristön muutokset

Väestökehitys seurakunnan eri alueilla tulee huomioida resurssien kohdentamisessa. Toiminnan keskittämisessä tulee huomioida niin nykyiset jäsenmäärät, mutta myös alueiden potentiaaliset uudet jäsenet. Pohjoisella alueella väestökehitys kokonaisuudessaan on laskeva. Lahdessa ja Hämeenlinnassa, jotka ovat alueen toimintakeskusten pääpyhäköt, lasku on ennusteiden mukaan marginaalista. Resurssit ja toiminta tulee keskittää ensisijaisesti niihin. Keski-Uusimaa on väestöennusteiden mukaan kasvava alue. Siellä on pyhäköt Järvenpäässä, Hyvinkäällä ja Klaukkalassa sekä vuokrattu toimitila Riihimäellä. Nämä alueet on mielekästä nähdä omana toimintakeskuksenaan ja -alueenaan. Itä-Uudellamaalla Porvoo on kasvava kaupunki ja pyhäkön toimintaa on perusteltua vahvistaa nykyisestä. Helsinki, läntinen alue ja itäinen alue ovat kokonaisuudessaan kasvavia alueita ja nykyiset pyhäköt palvelevat myös tulevaisuudessa seurakuntalaisia. Tämä huomioiden nykyistä toiminta-aluemallia uudistetaan vahvistamaan pyhäkkökeskeisyyttä sekä vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön olosuhteita.

Seurakunnan jumalanpalveluselämän kannalta ensisijaiset pyhäköt ja jumalanpalveluselämän keskukset ovat Helsingissä Uspenskin katedraali ja Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Espoossa Tapiolan kirkko, Vantaalla Tikkurilan kirkko, läntisellä alueella Lohjan kirkko, itäisellä alueella Keski-Uudellamaalla Järvenpään kirkko ja pohjoisella alueella Lahden ja Hämeenlinnan kirkot.

Pappi- ja kanttoriresurssien tasapuolinen kohdentuminen edellyttää joko yhden uuden papin ja kahden uuden kanttorin rekrytointia tai vaihtoehtoisesti luopumista osasta nykyisiä toimitiloja ja pyhäköitä, jotta henkilöstöresurssit ja toiminnalliset resurssit saadaan toimivampaan tasapainoon.

Palvelusten siirtyminen verkon kautta seurattavaksi on tullut jäädäkseen yhtenä lisävaihtoehtona perinteisen jumalanpalvelukseen osallistumisen rinnalle. Verkkoympäristö haastaa seurakuntaa ja kaikkia sen toimijoita mukauttamaan toimintaa uuteen ympäristöön.

Verkkoympäristöön kehitetään monipuolista toimintaa seurakunnan perustehtävän toteuttamiseen myös siellä soveltuvien tavoin. Seurakunnan perustehtävän näkökulmasta verkkoympäristö on perinteisen fyysisen toimintaympäristön rinnalla oleva uusi toimintaympäristö, ei fyysisen toimintaympäristön korvaaja. Olemassa olevia jumalanpalveluksia lähetetään edelleenkin verkossa.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025 – 2027

Pyhäkköyhteisöistä rakennetaan matalan kynnyksen eläviä yhteisöjä, joissa on positiivinen ilmapiiri ja yhdessä tekemisen mahdollisuus. Kussakin pyhäkössä kehitetään sen resursseista käsin erilaisia tapoja vahvistaa vuorovaikutusta paikallisten seurakuntalaisten kanssa, jotta pappi ja kanttori, kuultuaan seurakuntalaisten näkemyksiä, voivat paremmin suunnitella ja johtaa yhteistä työtä paikallistasolla. Seurakunnan keskus on kunkin alueen oma kirkko, jonka profiilia korotetaan ja joka tuodaan ympäröivän yhteiskunnan keskiöön näkyväksi toimijaksi.

Kirkon perustyö toteutuu toimintakaudella ensisijaisesti kirkkovuoden jumalanpalveluselämän toteuttamisella sekä jalkautumisella seurakuntalaisten pariin ja toimittamalla palveluksia myös muissa kuin seurakunnan omissa tiloissa sellaisina aikoina, jolloin niihin on helpointa osallistua. Matalan kynnyksen osallistumista lisätään erilaisten piirien ja kertaluonteisten tapahtumien myötä (esim. erilaiset nimetyt kirkkopyhät). Kirkon on oltava avoinna ja helposti lähestyttävissä sekä fyysisesti että virtuaalisesti. Opetus on kirkon toiminnan kulmakivi myös tulevaisuudessa. Näin ollen digitaalisten medioiden ja välineiden (striimaukset, podcastit, sosiaalinen media jne.) avulla seurakuntalaisia tavoitetaan myös jumalanpalveluselämän ulkopuolella. Verkkotyökalujen käyttöä laajennetaan soveltuvien osin sielunhoidollisessa työssä hyödyntäen esimerkiksi seurakunnan diakoniatyössä saatuja kokemuksia ja osaamista.

Jatkuvasti muuttuva ja maallistuva yhteiskunta ja siinä toimiminen vaatii seurakunnalta jatkuvaa kykyä tarkkailla omaa viestiään ja valmiutta muuttaa – ei viestin sisältöä vaan – tapaa miten tuota viestiä välitetään seurakuntalaisille ja muille kirkosta kiinnostuneille. Seurakunnan työntekijöiden valmiutta osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun kehitetään. Perinteisten ortodoksiakerhojen ja raamattupiirien rinnalle luodaan uusia kohtaamispaikkoja laajemman yleisön kanssa. Tässä esimerkiksi erilaiset digitaaliset kanavat ja siellä julkaistu materiaali korostuu.

Jumalanpalvelus on kirkon uskon ja sen ilmaisemisen ydin. Tästä näkökulmasta se on tärkein ortodoksisen kulttuurin esiintuoja ja ilmentymä. Yhtenä keskeisenä osana jumalanpalveluksia on korkeatasoinen kirkkomusiikki, jonka toteuttamisesta huolehditaan.

2.2. Diakoniatyö

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025 – 2027

Diakoniatyön toiminnan painopisteet ovat hengellisessä, henkisessä ja aineellisessa auttamisessa. Kaikessa resurssoinnissa sisältäen suunnittelu, palvelu, kohtaaminen ja kokoava toiminta on huomioitu kirkon voimassa oleva tavoite- ja toimintasuunnitelma.

Toiminta seurakunnan alueella toteutetaan yhteistyössä palvelulinjojen sekä alueiden työntekijöiden kanssa. Koko seurakunnan alueella ovat käytössä yhtenäiset toimintamallit, huomioiden kuitenkin jokaisen alueen omat erityispiirteet. Kullakin työntekijällä on määriteltynä sekä alueellinen että omaan erityisosaamiseen liittyvä vastuutehtävä.

Diakonia sopeutuu joustavasti tilanteihin, joissa täytyy nopeasti vastata yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin ja kriiseihin. Sodan, pakolaisuus, traumat, taloushuolet, ikääntyminen, mielenterveyden ja jaksamisen ongelmat sekä syrjäytyminen näkyvät konkreettisesti diakonian arjessa ja työkentässä. Diakonia on ammatillisesti verkostoitunutta ja monin osin työ on yhteistyötä eri avuntarjoajien kesken sekä ohjaamista ”oikealle luukulle”. Kelan ja sosiaalitoimen järjestelmän ulkopuolelle jää kuitenkin varsin iso osa avuntarvitsijoista. Sosiaalisin ja taloudellisin perustein myönnettävien avustuspäärahoiden korottamiseen on tulevana vuosina tarvetta. Diakonia hyödyntää lisäksi avustamisessa lahjoituksia ja rahastoja annettujen ohjeiden mukaisesti.

Laajat maailmaa ja yhteiskuntaa koskevat muutokset ja kriisit edellyttävät työntekijöiden osaamisen ylläpitoa, lisäkoulutusta sekä huolenpitoa työntekijöiden jaksamisesta.

Ammatillisen diakoniatyön kannalta verkostot ja yhteistyö sosiaalientien, avustustyötä tekevien järjestöjen sekä ekumeenisten tahojen kanssa korostuu entistä enemmän esimerkiksi maahanmuuttajien kotoittamisessa ja integroimisessa yhteiskuntaan. Diakonista yhteistyötä myös kirkkomme muiden seurakuntien kanssa kehitetään ja jatketaan resurssien puitteissa.

Diakonian nykyinen ammatillinen toiminta ja sen jatkuvuus perustuu olemassa olevaan henkilöresurssiin ja sen turvaamiseen tulevana vuosina.

2.3. Kasvatustyö

Kasvatustyön tehtävät ja tavoitteet suunnittelukaudella 2025-2027

Kasvatustyön tehtävänä on toteuttaa ja tukea seurakunnan kasvatusta- ja opetustoimintaa kirkon tavoite- ja toimintaohjelmaan kirjattujen kutsuvan ja kukoistavan kirkon tavoitteiden mukaisesti. Kasvatus tukee seurakuntalaisten kristillistä kasvua ortodoksisen teologian mukaisesti. Kasvatustyö tavoittaa kaiken ikäiset: lapset, perheet, koululaiset ja nuoret, nuoret aikuiset ja aikuiset. Kasvatustoimi tarjoaa kaikille ryhmille soveltuvaa toimintaa ja kehittää toimintoja yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Kristinoppilaiden toteutuksessa noudatetaan kirkon vuonna 2020 julkaisemaa kristinoppikoulun opetussuunnitelmaa. Kasvatustyössä on tärkeintä kohdata seurakuntalaisia henkilökohtaisesti ja osallistaa heitä. Lasten ja nuorten kohtaamiset leireillä ja kerhoissa luovat pohjaa henkiselle kasvulle, kirkon jäsenyydelle yhteisöllisyydelle. Yhteistyössä koulujen kanssa järjestetään Kirkkaalla viikolla koululaisjumalanpalvelukset. Myös muina kirkollisina juhlina on alueilla mahdollista toteuttaa koululaisille suunnattuja jumalanpalveluksia. Kirkaan viikon palvelusten ruokailut toteutetaan kulloinkin käytössä olevin resurssein tarvittaessa vapaaehtoistyötä hyödyntäen.

Kasvatustyö toteuttaa pyhäkkökeskeistä toimintatapaa, jota vahvistetaan seurakuntalaisten, seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden aktiivisella yhteistyöllä koko seurakunnan alueella. Seurakunnan eri toiminta-alueille on nimetty kasvatuksen vastuuhenkilöt. He toimivat alueilla yhteistyössä paikallisten tiimien kanssa. Toimintatapa on linjassa kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman kutsuva kirkko-tavoitteeseen nähden. Kutsuvan kirkon toiminta perustuu linjausten mukaan hyvään ja aktiiviseen vuorovaikutukseen eri toimijoiden välillä. Verkkopohjaiset ratkaisut tukevat omalta osaltaan tätä tavoitetta mahdollistaen kasvatuksen entistä monipuolisemman tavoitettavuuden ja läsnäolon eri kohderyhmien elämässä. Verkon kautta toteutettu toiminta tavoittaa seurakuntalaiset asuinpaikasta riippumatta. Verkkopohjaisia sovelluksia käytetään esimerkiksi opetuksen, kerhotoiminnan ja leiritoiminnan tukena.

Kasvatustyö ei tee päällekkäisiä tehtäviä kirkon tarjoamien palveluiden kanssa, vaan käyttää niitä hyväksi. Kasvatustyössä huomioidaan kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman tavoitteet ympäristönsuojelun ja kestävä kehityksen edistämisessä mm. Kaunisniemen leirikeskuksen ateriatarjonnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

2.4. Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminnalla on merkittävä kansataloudellinen vaikutus. Kansalaisareenalle tehdyn laskelman mukaan vapaaehtoistoiminnan arvo Suomessa vuonna 2023 oli 3,2 miljardia euroa. (*Jukka Hoffrén, Hgin yliopisto*) Vapaaehtoistoiminnan taloudellinen arvo koskee myös seurakunnissa toteutettavaa vapaaehtoistoimintaa.

Vapaaehtoistoiminta on olennainen osa seurakuntien toimintojen ylläpitoa ja sujuvuutta, tarjoten samalla seurakuntalaisille matalan kynnyksen väylän yhteiseen osallisuuteen seurakunnassa. Vapaaehtoisten osallistaminen osaksi seurakuntatoimintojen toteutusta on olennainen osa seurakuntaelämää, juontaen lähimmäisenrakkauden periaatteesta. Kirkossa ja seurakunnassa syntyy myös jatkuvasti uusia toimintamuotoja, joihin vapaaehtoisuus usein vahvasti linkittyy.

Monet seurakunnan toiminnat ovat jo tällä hetkellä voimakkaasti riippuvaisia vapaaehtoisten työpanoksesta. Tämän vuoksi vapaaehtoistoiminnan jatkuva kehittäminen ja siihen panostaminen on seurakunnan toimintojen kannalta tärkeää. Aktiivinen vapaaehtoistoiminta luo edellytykset kukoistavalle ja

kutsuvalle kirkolle, joka tarjoaa seurakuntalaisille osallistumisen mahdollisuuksia ja osallisuuden mukaan tuomia merkityksiä.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan vapaaehtoistoiminta perustuu toimintaympäristön jatkuvaan luotaukseen, hyvään etukäteissuunnitteluun, aktiiviseen toteutukseen, toiminnan jatkuvaan arviointiin sekä kehittämistyöhön. Vapaaehtoisuutta kehitetään voimakkaasti julkisella ja kolmannella sektorilla, tämä edellyttää myös seurakunnalta vapaaehtoistoimintaa tukevan kulttuurin ja johtamisen kehittämistä.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025–2027

Vapaaehtoistoimintaa toteutetaan pyhäkkötasolla, sen vastuuorganisaationa toimii seurakunta ja sitä koordinoi vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Toiminnat jatkuvat vapaaehtoistoiminnan prosessimallin mukaisesti: vapaaehtoisille tarjotaan tukea, ohjausta, koulutusta ja virkistystä. Vapaaehtoistoiminnan kautta tarjotaan seurakuntalaisille mielekäs väylä osallisuuteen ja seurakuntayhteyteen. Vapaaehtoisten jaksamista tuetaan perehdytyksen, koulutuksen ja virkistykseen kautta. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin ja pyhäköiden välistä yhteistyötä ja kommunikaatiota lisätään ja kehitetään.

2.5. Monikulttuurinen seurakuntatyö

Toimintaympäristön muutokset

Monikulttuurinen seurakuntatyö käsittää nimensä mukaisesti monia kulttuureita ja kieliä, joista venäjänkieliset ovat suurin ryhmä. Muun kuin suomenkielisten suhteellinen osuus seurakunnan väestöstä on hitaassa kasvussa. Lisäksi seurakunnan yhteydessä toimineet eri kieliset ja kulttuuriset ryhmät ovat aktivoituneet myös omatoimisesti ja itsenäisesti, jolloin emme enää tavoita eri ryhmiä yksin jumalanpalvelusten ja opetuksen kautta, vaan myös muut kanavat korostuvat.

Toimintakaudella painottuu vahvasti Ukrainan sodan johdosta Suomeen tulleiden pakolaisten parissa tehtävä työ koko seurakunnan alueella. Seurakunta varautuu vastaamaan koko TTS toimintakauden ajan Suomessa olevien ukrainalaisten sielunhoitoon ja erilaisiin avuntarpeisiin. Erittäin tärkeää on verkostoitua ja toimia yhteistyössä eri ukrainalaisia pakolaisia auttavien toimijoiden kanssa. Ortodoksinen kirkko on ollut näkyvä ja tuttuudessaan turvallinen ensikosketus suomalaisen yhteiskuntaan monelle pakolaiselle. Osa yli vuoden maassa asuneista ukrainalaisista on alkanut liittymään seurakuntiin Suomessa.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025 – 2027

Monikulttuurisen työn tavoite on ulkomailta tulleiden kirkoissamme kävijöiden ja heidän perheidensä integroituminen seurakuntaamme. Yhtenä välineenä seurakuntalaisten integroimiseksi on käytetty eri kieliryhmien jumalanpalvelusten striimausta. Modernia viestintää ja sosiaalista mediaa hyväksikäyttäen monikulttuurisen työn tavoitteena on kohdata erityisesti toisen polven ortodoksimaahanmuuttajia. Monikulttuurisen työn papin toimessa aloittanut on perehdytyksen jälkeen valmis toteuttamaan seurakunnan monikulttuurisen työn strategiaa, sekä ennen kaikkea verkostoitumaan koko seurakunnan alueella monikulttuurista työtä tekevien tahojen kanssa tukien eri pyhäkköyhteisöjä. Monikulttuurista työtä tulevat jatkossa tekemään seurakunnan kaikki toiminta-alueet ja toimialat. Monikulttuurisen papin työkenttää tullaan siten laajentamaan antamaan tukea myös paikalliselle toiminnalle.

Monikulttuurisen työn toimiala tulee uudelleen rakentamaan ja kehittämään opetuksen, viestinnän, pastoraalisten toimien, kuten kerhojen, toimintapiirien ja sielunhoidollisten keskustelujen kautta toimintamalliaan. Tavoitteena on myös syventää yhteistyötä diakonian ja kasvatuksen toimialojen kanssa.

Pyhän Kolminaisuuden kirkko ja sen pyhäkköyhteisö on keskeisellä paikalla venäjänkielisessä työssä. Venäjänkielisen työn pappi tulee käymään eri toimintakeskuksissa suunnitellen toimintaa tukien kyseistä työtä koko seurakunnan alueella.

TTS-kaudella järjestetään lapset ja nuoret huomioivia tapahtumia pääsiäisen ja joulun aikoihin, sekä loppukesästä elokuussa. Seurakuntalaisia osallistutetaan järjestelyissä yhteisöllisyyttä korostaen. Perinteiset konsertit, seminaarit ja elokuinen taiteiden yö tulevat jatkumaan tulevaisuudessakin viestittäen pyhäkköyhteisön arvoja, näkyvyyttä ja monimuotoisuutta ulospäin. Pyhän Kolminaisuuden kirkon pyhäkköyhteisön kuorotoiminta on aktiivista ja korkeatasoista.

Venäjänkielisen kasvatuksen, erityisesti papiston toteuttaman katekumeeni-opetuksen tarve on niin ikään huomattava. Venäjänkielisessä työssä haasteena on tapauskollisen venäläisen ortodoksisen perinteen sekä uuden 2000-luvun taitteen molemmin puolin saapuneen venäläisen kirkollisen kulttuurin yhteensovittaminen suomalaista yhteiskuntaa peilaavan ja Suomessa kotimaiseen tarpeeseen kasvanneen perinteen kanssa. Seurakunnan tulee venäjänkielisen toiminnan osalta ottaa tämä huomioon toiminnassaan ja resurssien käytössä.

Jumalanpalvelus- ja seurakuntaelämän suunnittelussa tullaan ottamaan hienotunteisesti huomioon myös erilaiset kalenterikäytännöt, ja eri aikoihin vietettävät juhlat. Suomalaisia tapoja tehdään tutuksi toimitusten lomassa tapahtuvan opetuksen kautta.

Yhteistyötä kirkon venäjänkielisen viestinnän kanssa tehostetaan ja pyhäkön sähköistä viestintää lisätään. Erilaisia uusia viestintätapoja ja sovelluksia tutkitaan, sillä edelleen painettu tiedote eri kielillä vaikuttaa kirkossa kävijöiden piirissä korvaamattomalta.

Monikulttuurinen työ sekä ukrainalaisten pakolaisten parissa tehty työ toteuttaa kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman visiota kasvavasta Kristuksen kirkosta. Ukrainalaiset muodostavat jo kolmasosan aktiivisista kirkossa kävijöistä Pyhän Kolminaisuuden kirkossa. Lisäksi hautausmaan Pyhän Elian kirkossa toimitetaan ukrainan ja suomen kielen palveluksia viikoittain. Heidät tulee nähdä tulevana aktiivisina seurakuntalaisina ja resurssina kirkon työssä nyt ja tulevaisuudessa. Tästä syystä heidän osallistumistaan esimerkiksi leireille tulisi seurakunnan tukea.

3. Seurakunnan taloustilanne

Seurakunnan likviditeettitilanne on ollut hyvä. Kassavarat kasvoivat 1,8 miljoonasta vuonna 2016 yli 4,8 miljoonaan euroon vuoden 2020 lopussa, ne laskivat vuonna 2021 ja 2022 noin 3,8 miljoonaan euroon, kun kassasta maksettiin suuria kiinteistöinvestointeja sekä siirrettiin varoja sijoitusrahastoon, mutta nousivat vuoden 2023 päättyessä lähes 4,3 miljoonaan euroon.

Näköpiirissä on TTS-kauden aikana yli 12 miljoonan euron suuruinen (lähes 34 miljoonaa euron sisältäen Unioninkatu-Liisankatu koko peruskorjauksen) korjausrakentamisen ja rakennuksiin kohdistuvien investointien tarve. Talouden tasapainottaminen kiinteistötoimen kuluja vähentämällä ei kuitenkaan ole kestävä tapa korjausvelan kasvaessa entisestään. Tämän vuoksi seurakunnan on TTS-kauden aikana löydettävä keinoja talouden terveystämiseksi. Osana tätä on mm. kartoitettava mahdollisuuksia luopua joistakin kiinteistöistä, kuitenkin siten, että pyhäkköyhteisöllä olisi asianmukaiset kokoontumispaikat. Lisäksi selvitetään henkilöstökustannuksia, esimerkiksi tulevien eläköitymisten myötä tarkastellaan tehtäväkokonaisuuksia ja seurakunnan tarpeita.

Lainaa on nostettu viimeksi lokakuussa 2016 2 miljoonaa euroa ja seurakunnan lainavelvoitteet olivat vuoden 2023 lopussa yhteensä noin 900 000 euroa ja viimeinen maksuerä nykyisistä lainoista on vuonna 2031. Unioninkatu-Liisankatu kiireellisten investointien kustannukset vuonna 2025 katetaan sijoitusvarallisuudella ja tarvittaessa osittain pankkilainalla (2,5 miljoonaa euroa).

Pidemmällä ajanjaksolla, kuin kolmivuotista TTS-kautta 2025 – 2027, talousluvut kuitenkin näyttävät, että seurakunnan toiminnan laajuuden jatkuessa ennallaan sekä korjausvelallisten lukuisten kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitojen kulujen vuoksi, taloustilanne heikkenisi huomattavaa vauhtia ja ilman suuria lainoja, ja toiminnan supistamista, eivät tarvittavat korjaukset ja investoinnit ole mahdollisia. Kuluja tulisi jo hyvissä ajoin leikata siten, että kassasta olisi paremmat mahdollisuudet rahoittaa säilytettävien kiinteistöjen korjauksia sekä tarvittavia investointeja.

Viime vuosina ennustettuja riskejä on jo realisoitunut mm. vuokraustoiminnan hankaloituessa (liikekiinteistöjen vuokrausajkojen pidentyessä ja vuokratasojen laskiessa). Unioninkadun osalta asuntovuokraustoimintaa vaikeuttaa kiinteistön epävarma tulevaisuus. Liikekiinteistö Mannerheimintie 8 osalta vuokrataso on myös laskenut, osittain keskustassa olevan suuren tarjonnan takia sekä keskustan hiljentymisen takia (etätöiden jatkuminen ja turistimäärien lasku).

Lisäksi rakennuskustannusten ja energianhintojen nousujen vaikutukset seurakunnan talouteen ovat huomattavat suuren kiinteistömäärän takia.

Epävarmuustekijöitä kiinteistötalouteen on tullut lisää, esimerkiksi muutokset yleisessä vallitsevassa taloustilanteessa, korkotason nousu, kiihtynyt inflaatio, toimitilakysynnän hiipuminen sekä kansainvälisten kiinteistörahastojen vaikeudet.

3.1. Tuotot

Kirkollisverot muodostavat Helsingin seurakunnan tuotoista suurimman osan, yhteensä noin 8,4 miljoonaa euroa vuonna 2023. Helsingin seurakunnassa veroprosentti on ollut 1,8% vuodesta 2016 lähtien, jolloin sitä nostettiin. Toinen suuri tuottovirta syntyy vuokratuotoista. Liiketilojen vuokratulojen epävarmuus on säilynyt keskustan hiljentymisen vuoksi. Asuntovuokraustilanne on säilynyt ennallaan. Lisäksi seurakunnalla on sijoitusvarallisuutta (6.339.498 € per 13.9.2024) rahastossa. Muilla tuottoryhmillä on melko marginaalinen merkitys seurakunnan tulovirrassa. Tulevaisuuden kannalta seurakunnassa kannattaa kartoittaa uusia varainhankinnan keinoja taloudellisen tilanteen turvaamiseksi, esimerkiksi Uspenskin turistityön kehittämisellä. Uspenskin katedraalin matkailuun kohdistuvaa palvelua kehittämään on vuonna 2023 perustettu ad hoc tyyppisesti toimiva työryhmä, joka on esittänyt sisäänpääsymaksujen perimisen vuonna 2024 alkaen. Tämä onnistuessaan voisi tuoda seurakunnalle tuloja kattamaan Uspenskin tulevia korjaustarpeita.

Taulukko 1. Vuokratuotot

Vuokratuotot 1000e (Lähde kiinteistötoimen arviot ja laskelmat)										
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Unioninkatu 39 - Liisankatu 29	934	999	973	990	1 046	1 026	1 046	1 061	1 063	1 065
Mannerheimintie 8	1 827	1 876	1 828	1 725	1 632	1 519	1 548	1 803	1 807	1 810
Yhteensä	2 761	2 875	2 801	2 715	2 678	2 545	2 594	2 864	2 870	2 875
<i>Omat tilat</i>		301	301	302	302	303	303	304	305	305
Kate Unininkatu- Liisankatu, sis. <i>omat tilat</i>	109	315	522	651	930	674	465	84	85	85
Kate Mannerheimintie	1 218	1 312	1 236	1 123	1 061	579	900	1 039	996	999
(2015-2023 = tilinpäätöstieto, 2024-2027 ennuste)				Katteessa on huomioitu vuokratuloista maksettava keskusrahastomaksu						

Helsingin seurakunnalla on 20 omaa kirkkoa tai pyhäkköä sekä kolme pyhäkköä, jotka toimivat vuokratiloissa. Näistä ei synny vuokratuottoja, lukuun ottamatta satunnaisia salivuokria. Tämän lisäksi seurakunnalla on hautausmaa Lapinlahdessa sekä hautausmaa Hämeenlinnan Vuorentaan luterilaisella hautausmaalla sekä Kaunisniemen leirikeskus Lopen kunnan Läyliäisissä. Seurakunta omistaa Liisankadun ja Unioninkadun kulmassa kiinteistön, joiden tiloista osa on omassa käytössä, osasta saadaan vuokratuottoja, sekä Mannerheimintiellä toimisto- ja liiketilakiinteistön. Hämeenlinnassa on lisäksi seurakuntakoti ja paikallisten työntekijöiden työtilat.

Mannerheimintien kiinteistön tuotto on laskussa, kiinteistön vanhenemisen ja keskustan hiljentymisen takia. Etenkin liiketilojen vuokraus kiinteistössä on ollut haastavaa. Tulevaisuudessa todennäköisesti vaaditaan suuria investointeja kiinteistön kehittämiseen ja vuokratilojen remontoimisiin. Myös ylläpitäviin investointeihin ja vuokratuottojen laskuun on varauduttava.

Seurakunnan kiinteistöstrategian mukaisesti kaikista osakehuoneistoista on luovuttu, lukuunottamatta kahta Hämeenlinnan osakehuoneistoa, joissa on omaa toimintaa.

3.2. Kulut

Kuluista henkilöstökulujen osuus on suurin. Yhteistyötä oman työn ohella toimivien pappien ja kanttorien kanssa on kehitetty ja toimintaa suunniteltu nykyisten resurssien mukaiseksi. Henkilöstökulut ovat laajan alueen ja toiminnan sekä suuren jäsenmäärän huomioiden, kuitenkin linjassa, verotuloihin verrattuna, muiden seurakuntien kanssa.

Muita merkittäviä seurakunnan omaan toimintaan liittyviä kulukokonaisuuksia ovat palvelujen ostot sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat myös keskusrahastomaksut sekä muut marginaaliset erät. Yksittäisistä toiminnoista kiinteistötoimi on monella tapaa ratkaiseva kulujen kannalta. Kiinteistöissä voi myös syntyä äkillisiä kulupiikkejä, esimerkiksi vesivahinkojen kautta, mikä voi aiheuttaa paineita kassan likviditeettiin.

Toimitaan aktiivisesti yhteistyössä kirkon tasolla päätöksentekoon koskien keskitettäviä palveluja sekä tehtävienjakoon kirkon ja seurakunnan välillä.

Kiinteistötoiminnan kulut

Kiinteistötoiminnan kulut muodostuvat kirkkorakennusten ja toimitilakiinteistöjen juoksevista menoista, korjauskustannuksista ja investoinneista sekä kiinteistöhallinnosta ja veroista. Kiinteistötoimen kulut, sisältäen kirkot, ilman investointeja ovat vuositasolla noin 2,5 miljoona euroa.

Kiinteistöjen korjauskulujen suuruuteen vaikuttaa se, että omistetut rakennukset ovat iäkkäitä. Uusien vuokralaisten hankkimisen yhteydessä joudutaan myös suorittamaan remontoiteja ja muutostöitä. Nykyisen Helsingin seurakunnan kiinteistöjen kunnossapito- ja investointisuunnitelma ("rullaava budjetti") on TTS-suunnitelman liitteenä. Rullaava antaa taloudelliset raamit, mutta kulut ja investoinnit voivat tarvittaessa kohdentua toisin.

TTS-kauden aikana suunnitellut korjaus- ja investointihankkeet ovat seurakunnan koon huomioiden valtavia, suuruusluokaltaan noin 12 miljoonaa euroa (yli 34 miljoonaa euroa sisältäen Unioninkatu-Liisankatu koko peruskorjauksen). Seurakunta ei ole taloudellisesti varautunut näin mittaviin investointeihin eikä tämän vuoksi niihin ole taloudellisia realiteetteja. Nyt seurakunnassa tarvitaan pikaisia päätöksiä kiinteistöjen tulevaisuuden osalta, jotta seurakunnan talous on mahdollista saattaa tasapainoon.

Ennakkoinnin kannalta huomioitavia rasitteita ja investointeja

Pitkällä tähtäimellä hyvää taloudenhoitotapaa on, että investointihankkeita toteutetaan joka vuosi pienin askelin, jotta suurta investointisummaa ei pääsisi jatkossa syntymään. Suunnittelussa on myös otettava huomioon, että kaikissa soveltuvissa kohteissa tehdään perusparannusta korjausten sijaan. Seurakunnan kiinteistöjen korjausvelka on kuitenkin vuosien aikana kasvanut suhteettoman suureksi seurakunnan kokonaistalouteen verrattuna. Kaikki liikenevät varat käytetään vuosien ajan kertyneen korjausvelan hoitoon, johon ei olla taloudellisesti varauduttu, joten varojen rahastoiminen tässä tilanteessa on myöhäistä. Tässä tilanteessa myös kaikista taloudellisin kokonaisvaltainen kiinteistöjen ylläpito ja korjaus on mahdotonta.

Unioninkatu-Liisankatu remontin lainanlyhennykset ja kulut 20 miljoonan euron lainalla olivat kevään 2022 tiedon mukaan yli 22 miljoonaa euroa seuraavan kahdenkymmenen vuoden aikana. Kevään 2023 tiedon mukaan samanlainen laina nykykoroilla maksaisi seurakunnalle 20 vuoden aikana yli 30 miljoonaa euroa. Myös Mannerheimintie 8 peruskorjaukseen pitää varautua noin 10-20 vuoden kuluttua. Tämä tarkoittaa taloudellisesti, että varautumiseen tulee jo ryhtyä. Kiinteistölautakunnan näkemys on, että seurakunnalla olisi tarve vuosittain varata 0,3 miljoonaa euroa säästöön Mannerheimintie 8 peruskorjausta varten. Tämä olisi mahdollista toteuttaa vuosina, kun seurakunnan kokonaistalous (investoinnit ja lainanlyhennykset huomioiden) olisi ylijäämäinen (rahoitusosan viimeinen rivi). Mikäli Mannerheimintien 8 peruskorjaukseen ei ole taloudellisesti mahdollista varautua etukäteen, tulisi päättää mahdollisimman pian myös Mannerheimintien kiinteistön tulevaisuudesta.

Suurimmat hankkeet TTS-kaudella on: Unioninkatu-Liisankadun katto ja julkisivukorjaukset, Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkon julkisivujen korjaus ja sähkö-/IV-tekniikan uusiminen, Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkon kellotornin, katon ja seurakuntasalin peruskorjaus, Uspenskia ympäröivän aidan ja muurin ulkopinnan kunnostus.

Seurakunnassa on meneillään Uspenskin Katedraalin ikonostaasin vaativa, monivuotinen kunnostustyö ja arvioitu valmistusaika on 2026.

3.3. Rahoitus

Suunnittelu on tehty siltä pohjalta, että kirkollisveroprosentti on 1,8 %.

3.4. Yleisiä toimenpide-ehdotuksia

Yleisiä taloudenhoidon periaatteita tarkastelukauden talouden hoitoon ovat:

1. Liisankatu-Unioninkatu kiinteistön tulevaisuudesta päättäminen
2. Mannerheimintie 8 kiinteistön kehittämisen ja tuottavuuden selvittäminen
3. Toimintatuottojen kasvattaminen
4. Vastuullinen sijoitustoiminta
5. Toimintakulujen tarkka arviointi
6. Investointien suunnitelmallisuus ja harkittu jakaminen useammalle vuodelle, erityisesti huomioiden kohdissa 1 ja 2 tehdyt ratkaisut.
7. Seurakunnan henkilöstökulujen tarkka seuranta TTS kauden aikana suhteessa seurakunnan kokonaistalouteen. Harkintaa käytetään tehtävien uudelleenjärjestelyjä hyödyntäen esimerkiksi eläköitymisten, irtisanoutumisten ja toimivapaiden seurauksena, seurakunnan lakisääteisiä tehtäviä vaarantamatta.
8. Pyhäkkötoiminnan kehittäminen huomioiden käytettävissä olevien resurssien oikea kohdentaminen
9. Sisäisen laskennan jatkokehittäminen osaksi päätösten valmistelutyötä.

4. Hallinto ja tukitoimet

Hallinto koostuu Liisankadun toimipisteeseen keskitetyistä eri hallinnonaloja palvelevista toiminnoista, kuten yleishallinnosta, sisäisestä taloushallinnosta, henkilöstöhallinnosta, asiakaspalvelusta ja tietohallinnosta. Ulkoinen taloushallinto (kirjanpito ja palkkahallinto) on keskitetty kirkon palvelukeskukseen. Taloushallintoa ja tarvittaessa muita hallintomenettelyjä kehitetään yhdessä keskushallinnon kanssa. Seurakunta neuvottelee mahdollisista asiantuntijatehtävien yhteistyösopimusten solmimisesta tai siirrosta keskushallintoon.

Seurakunnan tukitoimintoja ovat viestintä, kiinteistötoimi, arkistointi- ja kirjastotoimi. Myös hautaus-toimi on osa tukitoimintoja ja seurakuntalaisten palveluja.

4.1. Viestintä

Viestintä on seurakunnan ydinprosesseja, joka tukee seurakunnan hengellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.

Seurakunnan viestinnästä vastaa ja sitä johtaa kirkkoherra. Seurakunnan viestintäpäällikkö koordinoi viestintää ja vastaa sisäisen ja ulkoisen viestinnän kokonaisuudesta. Jokainen seurakunnan työntekijä vaikuttaa omalla toiminnallaan ja viestinnällään seurakunnan julkiseen kuvaan ja maineeseen.

Toimintaympäristön muutokset

Nykyiselle hybridille mediaympäristölle on ominaista polarisoituva keskustelukulttuuri, mis-, dis- ja malinformaation leviäminen sekä viestinnän entistä vaikeampi hallittavuus sekä monikanavaisuus. Viestinnän myös odotetaan olevan yhä enemmän reaaliaikaista. Seurakunnan viestintä on muuttunut yhä monikanavaisemmaksi samaan aikaan, kun myös seurakuntalaisten tavoittaminen hybridissä ympäristössä on yhä haastavampaa. Seurakunnalla ja seurakunnan pyhäköillä on tällä hetkellä toistakymmentä sosiaalisen median tiliä, joista suurin osa Facebookissa, lukuisia myös Instagramissa sekä omat kanavat Twitterissä, SoundCloudissa ja YouTubessa. Viestintä on tavoitteiden mukaisesti myös yhä pyhäkkölähtoisempää.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025–2027

Viestinnässä keskitytään suunnitelmalliseen, vastuulliseen, kirkon arvojen ja mission mukaiseen, avoimeen ja läpinäkyvään sekä entistä vuorovaikutteisempaan viestintään, joka edistää seurakunnan tavoitteiden saavuttamista.

Viestinnässä panostetaan kirkon arvojen esiin tuomiseen. Kirkon arvoja ja näin myös viestinnän peruspilareita ovat lähimmäisen rakkaus, vastuullisuus ja totuudellisuus sekä avoimuus ja läpinäkyvyys.

Viestintää kehitetään yhä osallistavampaan ja tarinallisempaan suuntaan ja keskitytään seurakuntalaisten yhä parempaan tavoittamiseen sekä palveluiden tekemiseen saavutettaviksi kaikille jäsenille. Viestinnässä pidetään näin yllä niin perinteisiä kanavia ja tavoittamiskeinoja, kuten lehti-ilmoitukset ja ilmoitustaulujen viestintä, kuin uudenlaisia keinoja ja sosiaalisen median kanavien lisäksi myös uutiskirjeitä.

Suunnittelukaudella kehitetään edelleen hajautetun sisällöntuotannon mallia. Toimintakaudella panostetaan henkilöstön viestintäosaamisen kehittämiseen. Viestintä on näin ollen yhä selkeämmin myös pyhäkkökeskeistä ja paikallista.

Yksisuuntaisen tiedonvälityksen rinnalla korostetaan vuorovaikutusta, joka rikastaa tietoa ja ymmärrystä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä. Viestintä on kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman mukaisesti vuorovaikutukseen kutsuvaa.

Onnistunut viestintä edellyttää hyvää suunnittelua, kohderyhmän tuntemista ja sopivien sisältöjen oikea-aikaista kohdentamista. Seurakunnan sidosryhmät luokitellaan, kuvataan ja profiloidaan. Luodaan sisältöstrategia, jossa eri sidosryhmien odotukset huomioitu. Määritellään myös ensisijaiset kanavat eli toteutetaan kanavaprofilointi.

Maahanmuuttajat, erityisesti ukrainalaiset pakolaiset ja venäjänkieliset jäsenet huomioidaan omina erityisryhminään. Monikulttuuriseen viestintään panostetaan ja lisätään erityisesti ukrainan ja venäjänkielistä viestintää.

Tehostetaan yhteistyötä Suomen ortodoksisen kirkon viestintätiimin sekä Aamun Koiton kanssa.

4.2. Kiinteistötoimi

Toimintaympäristön muutokset

Kiinteistötoimen toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Kiinteistöjen tuottavuuden lasku ja toimisto- ja liikehuoneistojen vuokraustoiminnan vaikeutuminen. Kiinteistöjen kustannukset ovat olleet nousujohteisia ja tämä tulee jatkumaan. Merkittäviä ovat päätökset Unioninkatu-Liisankatu sekä Mannerheimintie 8 tulevaisuuden osalta.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025 – 2027

Aikavälillä 2025 – 2027 merkittävin asia on Unioninkatu-Liisankatu kiinteistön tulevaisuudesta tehtävä päätös ja sen eteenpäin vieminen ja vaikutukset toimintaan. Lisäksi tulevat kiireelliset Unioninkatu/Liisankadun kattojen ja julkisivujen korjaus, Helsingin ja Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkkojen korjaukset, ja Uspenskin katedraalin ikonostaasin kultauskonservointi ja Uspenskia ympäröivän aidan ja muurin ulkopinnan kunnostus.

Kiinteistöissä tehdään elinkaarisuunnittelua ja kiinteistöistä tehdään systemaattisesti kuntokartoituksia.

Seurakunnan kiinteistöjen energiatehokkuuksien järjestelmällistä kartoittamista ja parantamisen mahdollisuuksien selvitystä. Lisäksi tarkastellaan kokonaisuutena kiinteistöjen turvallisuusasioita, kuten palo- ja sähköturvallisuutta sekä valvontakameroita.

4.3. Kaunisniemi

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2025 – 2027

Leirikeskuksen käyttöä pääasiassa omassa toiminnassa jatketaan edelleen. Pienimuotoista vuokraustoimintaa harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiset resurssit huomioiden.

Muut asiat

Kaunisniemen leirikeskuksen pyörittäminen on ollut arvovalinta ja keskus on pääasiassa seurakunnan omassa käytössä. Rajoitettuna keskuksen vapaina aikoina vuokrausmahdollisuus on suhteellisen vähäistä ja pienimuotoinen vuokraustoiminta ei kata vuosittaisia toimintakuluja.

4.4. Arkistointi ja kirjastotoimi

Tehtävä on painottunut tiedonhallinnan lakisäätöiden veloitteiden hoitamiseen.

Seurakunnan asiakirjahallinnan järjestäminen ja ylläpito on jatkuva ja monivaiheinen prosessi, jolla ohjataan asiakirjojen käsittelyä ja varmistetaan tietoaineistojen saatavuus, käytettävyys, suojaaminen ja eheys. Tiedonhallintalain edellyttämät toiminnan digitalisointi, tietoturvaluottamus, tiedon jakaminen ja ennalta suunniteltu sähköinen arkistointi on huomioitu juuri käyttöön otetussa sähköisessä asiakirjahallintajärjestelmässä. On vielä kehiteltäviä kohtia, joilla varmistetaan mm. järjestelmien yhteen sovittaminen, tietovarantojen käsittelyn suojaus ja julkisuus. Käyttöönottovaiheen jälkeenkin on varattava riittävästi resursseja keskeisten prosessien kuvaamiseen ja päivittämiseen, tietojen syöttämiseen järjestelmään sekä käyttäjien ohjeistamiseen.

Tähän toimenkuvaan kuuluu myös osallistua Kirkollishallituksen päätöksellä (27.4.2022) perustetun ja vuoden 2023 alussa järjestäytyneen kirkon yhteisen tiedonhallintayksikön toimintaan. Tiedonhallintayksikkö on pysyvä asiantuntijaryhmä, joka hoitaa sille kuuluvat tehtävät, kuten tiedonhallintamallin laatiminen ja päivittäminen, muutosvaikutusten sekä tietoturva- ja tietosuoja-arvioinnit, tietovarantojen kuvaukset ja selosteet, asiakirjajulkisuuskuvausten mallin laatiminen, tarvittavan koulutuksen ja ohjeistuksen suunnittelu ja toteutus, tiedonhallinnan asioiden ajantasainen tiedottaminen. Lähtötavoitteina ovat kirkon tiedonhallintamallin viimeistely ja ylläpito sekä seurakunnille ja luostareille yhteisen arkistonmuodostussuunnitelma valmistaminen ja implementointi.

Arkistotoimi on osa asiakirjahallinnan kokonaisuutta, jolla seurakunta toteuttaa lakisäätöiden tehtävänsä. Seurakunnan on jatkossakin huolehdittava analogisen aineiston asianmukaisesta arkistoinnista ja sähköisen aineiston ajantasaisesta säilyttämisestä. Lahden ja Hämeenlinnan liittyessä Helsinkiin käynnistettiin lakkautettujen seurakuntien arkistojen järjestäminen ja tietopalvelujen keskittäminen.

Henkilötietojen tietosuoja (GDPR) on seurattava säännöllisesti ja sitä tulee kehittää viranomaisten päivitettyjen ohjeistusten mukaan osana tiedonhallinnan toimintakulttuuria koko kirkossa.

Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen, prosessien, järjestelmien ja tiedon sekä niihin kohdistuvien riskien arviointi ja dokumentointi, käsittelytoimien riskien hallinta, tietoturvaloukkausten havainnointi ja niistä raportointi, lainsäädännön muutosten huomioiminen tietosuojapolitiikkaan ja henkilöstön ohjeistaminen/kouluttaminen on oltava ajan tasalla.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirjasto ja historiallinen arkisto tarjoavat jatkossakin monimuotoisia omaan historiaan ja ortodoksisuuteen erikoistuneita kokoelmia, informaatiopalveluita ja muuta yhteisöllisyyttä, sivistystä ja tutkimusta edistävää toimintaa kirkon kulttuuriperintöstrategian linjausten mukaan.

Perinteisten kirjastonhoidon tehtävien lisäksi tavoitteena on viedä myös kirjaluovutus-projektin loppuun siirtämällä Helsingin yliopiston slaavilaiseen kirjastoon loputkin sovitusta aineistosta ja järjestää seurakunnan halussa jäävää aineistoa uudelleen.

Kirjastoa kehitetään edelleen avoimeksi, helposti lähestyttäväksi kohtaamispaikaksi, joka pyrkii vastaamaan monikulttuurisen seurakunnan muuttuviin tarpeisiin.

6. TTS-suunnittelun keskeiset huomioitava- vat asiat

- Seurakunnan perustehtävän, toiminnan, tavoitteiden ja roolien kirkastaminen
- Toiminnan suunnittelu olemassa olevista resursseista käsin
- Jatkuva monipuolisen jumalanpalveluselämän mahdollistaminen
- Kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa mm. kirkon ympäristöohjeiston mukaisesti
- Nykyisten vuokratilojen käytön arviointi ja mahdollinen tiloista luopuminen
- Toimintakulttuurin kehittäminen ja toimintojen uudelleenarviointi ja priorisointi, huomioiden sillä hetkellä olemassa olevat henkilöresurssit. Hyödynnetään kirkon selvitystyö liittyen seurakuntien yhdistymiseen.
- Tilastotietojen keräämisen yhtenäistäminen
- Diakonian ja Kasvatuksen toiminta: toiminta seurakunnan alueella toteutetaan yhteistyössä palvelulinjojen sekä alueiden työntekijöiden kanssa. Käytössä ovat yhtenäiset toimintamallit koko seurakunnan alueella, huomioiden kuitenkin alueen erityispiirteet.
- Monikulttuurinen työ: asiantuntemuksen hyödyntäminen kaikissa toiminnoissa koko seurakunnan alueella
- Pyhäkköjen tukiyhdistysten kartoittaminen, roolien selkeyttäminen osana pyhäkköjen toimintaa ja suhde seurakuntaan. Dialogin lisääminen tukiyhdistysten kanssa.
- Vapaaehtoistoiminta: pyhäkkökeskeistä vapaaehtoistoimintaa kehitetään ja vahvistetaan
- Kiinteistötoimi: Kiinteistöjen korjausvelan hoitaminen mahdollisuuksien mukaan
 - Unioninkatu-Liisankatu sekä Mannerheimintie kiinteistöjen tulevaisuuteen liittyvien päätösten mukaiset toimenpiteet ja niiden vaikutukset toimintaan
 - Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkon peruskorjaus
 - Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkon kellotornin, kattojen ja seurakuntasalin peruskorjaus
 - Uspenskin ikonostaasin kunnostaminen TTS-kauden ajan
 - Kirkon keskitetyn kiinteistötietojärjestelmän käyttöönotto ja vakiinnuttaminen
 - Selvitys tilojen käytöstä: missä määrin käytetään omia tiloja, lainatiloja ja vuokratiloja; painopiste toiminnan eikä tilojen kehittämisessä, mahdollisesti joistakin tiloista luopuminen

Liitteet

Liite 1	Kiinteistöjen korjaus- ja investointibudjetti (ns. rullaava budjetti)
Liite 2	Tuloslaskelma
Liite 3	Rahoituslaskelma